

1647, 7

17

50.

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ ΦΙΛΟΣΟ-
ΦΙΚΟΝ
NUTRITIONIS PHYSICÆ
varios Missus exhibens;

Quod

Incluti Senatûs Philosophici indultu & permissu

ARBITRO & Convivii Patre

Eximio & Prestantissimo

Dn. M. JOHANNÉ WALTHERO,

Gavdicensi Missico, SS. Theol. Stud.

delibandum degustandum

apparat

Promus condus

PHILIPPUS & ACOBUS SAGHS, Vratisl.

Magisterii Candidatus,

In Cœnatione Philosophorum consuetâ

Horâ VIII. matut.

Ad diem 27. Novembr.

Anni MDCXLVII.

LIPSIÆ, Typis Hæredum TIMOTHEI HÖNNII,

L. Q. Michael

STATIONARIIUM
NARRATIONIS PHYSICAE

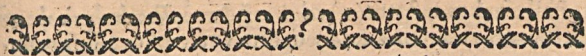
varios Mibus exhibens
In
Faciunt 200000 Rheni Indicae & Germanicae
S. P. R. O. C. O. N. S. I. L. I. U. M.

Do. M. JOHANNES WALTERO.
Gavdovici, 22. Julii, 1710.

PHYSICAE
S. P. R. O. C. O. N. S. I. L. I. U. M.

1710. Julii 22. Gavdovici.

Σὺν τῷ Θεῷ Τεσσαγία!

ΠΡΟΑΓΑΙΟΝ.

Ymposium apparamus! non

Rectum, Dubium, aut Trimalchionis, cen- sumve Equestrem consumens convivium; sed Philosophicum, sed Platonicum non dis- simile, animo potius quam latranti stoma- cho satisfaciens. Solebant olim ingenio- si obsoniorum Curatores & Apicii, antequam Gustationem inferrent meditato acroamate aures demulcere per manci- pia quæ delicata Alexandria, aut lasciva Syene miserat; imò ad Symphoniam Regem convivii afferri, ad eandem & effe- ri. Quidni & nobis hic liceat *μεγαλῶν* aliquod præmitte- re, & avidos animos quantum pote ulterius accendere? Quo- ta, quæso, hominum pars ad auream Critolai libellam revo- cat illud divinum *γυῶθι σεαυτὸν* & in se collatos universos Nature thesauros altiori mentis indagini subjicit? (a) Plurimi hic tantum vident, quantum Noctuz manè, (b) vitam silentio transigunt veluti pecora, (c) quæ, si cibum suggeras, ignava ja- ceant, torpentq; præterita, instantia, futura pari oblivione di- mittunt, cum potius, (d) quod omne ævum & breve & fragile sit, reparandum Ingenio, (e) quo neque melius, neq; amplius in natura mortaliū. Strenuè tantum pergræcando, pol- lucibiliter obsonando vivere se putant ut edant, non edere ut vivant. Idcirco tales Lurcones toto cælo errare, nec aliâ de causâ cibos quotidiè ori ingeri, quam ut vires collapsæ restau- rentur, sequentibus Thesibus affirmatum & demonstratum- ibimus.

Job. V. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

(a) Mart. l. 3. Epigr. 92. (b) Salust. cat. c. 1. pr. (c) Tac. 3 H. 36. 1 (d) Plin. paneg. c. 78. s. 3. (e) Salust. Ju- gurth. c. 2. f.

THESES.

I. Antequam ipsum convivium aggrediamur, Gustatio inferenda est. Ut Romani olim ab Ovo, aut a La- a) Martial. 3. 49. 13, 14. mo subtilitatum Magistro (b) a nominibus auspicamur, quippe b) exor. 359. f

A 2 ut

(c.) *ἡ δὲ ἐπιπέμνη*. ut Philosophus testatur (c.) *ταὲν ἐν τῇ Φωνῇ ὅτι τῶν ὄντων ἐν ψυχῇ*
cap. 1. *παθημάτων ἀύθρολα, & (d.)* cognito vocis ipsius usu, sæpen-
(d.) Scal. ex: 1. *merò provehimur in rei perceptionem. Imo furere eos di-*
f. 1. *cere solitus (e.) Galen. qui aut nominis omisâ notatione, aut*
(e.) s. Met. 6. *non firmiter percepto τῶ ὅτι ὅτι ad reliquam cognitionis se-*
riem aggredi auderent; meritò itaq; Nutritionis Derivatio-
nem hic præmittimus.

II. Propullulat *Nutritio* à *Nutrio* quod Martin. à *νοτερός*
i. e. humidus, quod *νοτίς* humor id sit, quo comprimis perficia-
tur *Nutritio*; Becmanno verò à *νεωτέρω* i. e. Juniores alo,
descendit. *Τροφή* autem à *τρέφω*; *Ναήρυγγ* à *ναρός* vel *νηρός*
humidus deducitur.

III. Porro cum πᾶν τὸ πολλαχῶς λεγόμενον ἀσαφές omnis
vox ambigua obscura sit, ne hic errorum Genetrix Æquivo-
catio glaucoma objiciat, famosiora significata annotabim⁹.

IV. Sumitur vocabulum *Τροφή* à quibusdam pro *Alimen-*
to. Ex *Punica Exemplorum* messe unicum hoc sufficiat de-
metendum: *δοῦναι δὲ εἶναι ἢ τροφή τὸ ἐναντίον τῶ ἐναντίω* vi-
detur alimentum alteri esse contrarium.

V. Interdum pro *Educacione* sumitur ab Aristot. haut in-
convenienter, cum viventia corpora educari, eorumq; vita
naturaliter in multos annos prorogari nequeat, sine nutri-
tione atq; cibo.

VI. Sumitur quoq; pro ipso *Actu Nutritionis*, variâ tamen
rursus usurpatione. *Primò enim metaphoricè*, ut (*) ignis pa-
bulo ustili, & flamma dicitur nutriti, cum lucerna defectæ
humore, tenue & extremum lumen spargant, nî oleosis &
pingvibus rebus sustententur. Spuria verò hæc *Nutritio*
cum non à vivente fiat, quod

Nectar de liquido vertice fervidum
Guttatim lacrimis stillet olentibus;
Ambustum namq; enim vis facit ignea
Imbrèm de madido flere cacumine.

Ex. 101. S. 17 VII. *Propriè* tamen rursus dupliciter usurpatur, vel *strictè*
à Scal. pro *ὁμοιώσει* saltem seu assimilatione alimenti; vel
latius omnes reliqvas prævias alterationes & motus conti-
nens,

nens, expanditur, quæ significatio hujus loci est, & à Philo-
pho recepta.

VIII. *Specialissima* tamen adhuc superest Nutritionis signi-
ficatio, quæ suâ civitate donârunt Medici & Pharmacopæi,
eâ significantes illam Medicamentorum humectationem,
quæ res saltem irrigantur, moxq; Sole vel igne exsiccantur,
iterumq; irrigantur & humectantur, toties repetitis vicissi-
tudinibus, donec humoris illius quem addere cupierunt, satis
imbiberint. Quâ ratione Sarcocolla lacte nutrirî solet, A-
loe Aromatû decocto aut liqore alio conveniente, Lithar-
gyros oleo. Significatio hæc prorsus hîc exulat.

IX. Purgatâ nunc, velut Augiæ stabulo, significatione legi-
timâ ab Æquivocationum quisqviliis, rectâ ad ipsam *πρα-
γματολογία* contenderemus, nî paulisper adhuc subsisten-
dum, moneret aliquis Mercurius Evodius. Cû enim ad
meliorem cognitionem faciat, affinitatem Nutritionis cum
Augmentatione, itentidem vegetantis Animæ operatione
conferre, in quibus cum illa correspondeat, in quibus dissi-
deat, videndum est.

X. Convenit autem in *Materia* tum *in quâ*, tum *ex quâ*; in
causâ item *Efficiente* tam *Remotâ* quàm *propinquâ*. Et ad nu-
tritionem quoque, asserente Zabarell. commodè referri pos-
sunt veræ *Augmentationis* *επιτηδία* & *Proprietates*, quas
Philosophus enumerat. Ut enim 1. *in Augmentatione* requi-
ritur, ut non solum Totum fiat majus, sed & quælibet ejus
particula; ita *in Nutritione* quoque non solum Totum, ve-
rùm etiam singulæ & minimæ Totius particulæ *ιδίως* dista-
nutriuntur. 2. *In Augmentatione* id quod hoc modo auge-
tur ex materia aliqua extrinsecûs accedente majus fieri de-
bet; ita quo *nutrirî* debet nutriendum corpus, ordinariè ali-
mentum extrinsecûs in ipsissimam rei substantiam recipi-
tur. 3. Deniq; *Augmentatio* requirit, ut idem maneat nume-
rô; ita *in Nutritione* quoque quod nutritur per omnem vitæ
periodum idem numerô persistere debet.

XI. Differt verò ab Accretione in *Formâ* & *Essentiâ* pro-
priâ, tum etiam in *Fine*. Non enim formaliter est motus,

Sennert. Inst.
Med. l. 5. part.
3. sect. 2. c.
16.

de Nutrit. &
Acret. c. 25.
l. de Facult. A-
nim. c. 11.
1. de gener. &
corrupt. c. 5.
tit. 32.

Arist. 1. de gener. & corrupt. c. 5. tit. 41. Zabarell. de Accret. & Nutrition. c. 9. sed mutatio subita & tendit ad substantiam; *Accretio* vero ad *Quantitatem*. *Nutritio* respicit carnem apponendam ut est *μόνον δύναμις σαρξ*: *Accretio* vero ut *δύναμις ποσῆς σαρξ*. *Finis Nutritionis* est similis substantiæ in locum perditæ partis repositio: *Accretionis* vero ad Animæ operationes edendas, majoris quantitatis acquisitio.

XII. Remoto jam *Afello* cum *Promulside*, restauratis mentis ipsum convivium subjungimus, quod *Definitionem Nutritionis* continet, cujus ubi singulæ partes frustratim resolutæ & dissectæ, totum negotium ad Mala perductum erit.

Exerc. 101. f. 17.

XIII. Quamvis verò plurimæ passim *Definitiones*, qualis illa *Scalig.* *Nutritio* est *Unio naturalis nutrimenti transmutati*; aut *Lud. Vivis Hispanorum Senecæ à Scalig.* *improbata*; *Nutritio* est *conversio nutrimenti in corpus animatum*; extent, quæ suo sensu & cum grano salis acceptæ tolerabiles adduci possent, perfectiorem tamen evidentio remque *Zabarellæ* *Definitionem* lubet nostram facere; cujus *Genus*, ut in *Accidentibus* fieri solet, à *Formâ*, *Differentiâ* à reliquis causis desumpta est.

de Nutrit. & Accr. c. 25.

XIV. *Definitio* illa est talis: *Nutritio est aggeneratio partium materia in corpore vivente ex alimento extrinsecus admoto, facta ab Anima per calorem naturalem, ut materia quæ effluxit restauretur, & ipsum vivens servari possit ad illud usque tempus quod est ipsi à natura præscriptum.*

XV. Nunc ut quali face accensâ omnia fiant clariora *Definitionem* resolvendo & per suas causas examinando, quæ causa *Efficiens*, tum quæ *Materia*, & quotuplex ea, quæ *Forma*, & tandem quæ causa *Finalis*, inquiremus.

Arist. 2. de Anima. c. 4. tit. 36.

XVI. *Causa Efficiens Principalis* jure optimo statuitur ἡ ψυχή *ψυχὴ* sive *βρεπτικὴ* *Anima vegetativa*, utpote quæ τὸ ζῶον τὸ σῶμα τὸ αἷμα τὸ αἴτια καὶ ἀρχή, viventis corporis, cujus solum *nutritio* est, causa atque principium, & actus primus corporis organici physici, quo illud vivit, & nutrimento assumptò nutritur, augetur, & sibi simile in specie gignit.

XVII. Merum namque somnium est *Empedoclis opinio*, *Nutritionis causam ab Elementis* provenire statuentis, ita ut *Planta*

Planta nutriatur sursum propter ignem, deorsum autem propter terram. Cum enim Elementa materiae potius quam Formae rationem obtineant, materiae autem proprium non sit terminare, eò quòd ex se vaga & errabunda sit, sed solius Formae à quâ materia terminetur atque limitetur, nec ignis nec ullum aliud Elementum quod materiae solius vicem in mixtis sustinet, causa Nutritionis esse potest, sed Anima ipsa.

XVIII. Proficisci autem ab Anima principaliter Nutritionem, Arist. hoc probat medio: quia stirpes & Animalia secundum omnes positionum differentias & contraria loca (quod Nutritionis & Accretionis est requisitum) hoc est sursum ac deorsum, ante & retrò, in dextram & sinistram partem aluntur atque augentur. Nulla autem Forma (quam Stoici Nutritionis causam finxerunt) quæ non est Anima, secundum contraria loca agit, sed ad unam differentiam determinatâ, ut videre est in Elementis & mixtis omnibus inanimatis.

XIX. Cum verò Anima tanquam Substantia non possit esse immediatum operationis suæ principium, nec sine Accidentibus consistat, nec sine illis agat Substantia, idè in Nutritionis operatione dandû aliquid, quo mediante operetur, id quod est Animæ vis sive *Facultas Nutritiva* ab ipsa ceu effectrice causâ dependens, & per emanationem simplicem nullo Efficientis conatu & patientis renixu ab Anima prodiens, illamque sicut umbra corpus immediatè sequens; cû Facultates Animæ nihil aliud sint, quàm causæ quædam conditio & aptitudo, quâ Anima ad operandum efficax sit, teste Zabarell.

XX. *Causa minus Principalis & quidem Impulsiva est Fames & Sitis.* Ut enim Philosophus ait: ἡ πείνα θερμὴ καὶ ἕψυξις calidi & sicci est: ἡ δὲ δίψα ὑγρὴ καὶ ψυχρὴ ἰσχυρὰ sitis verò frigidi & humidi appetitus. Ob defectum namque reparandum & appetitum restringendum partes illæ depauperatæ ex venis alimentum attrahunt, venæ à ventriculo velut ciborum promptuario suum quoque exposcunt, ubi si humidi fuerit defectus, excitatur animalis appetitus humidi, qui Sitis est: sin defectus sicci ex sensu suctionis oritur appetitus sicci, qui est Fames.

XXI. Ven-

2. de Anim. c.
4. tit. 37. & 41
Id. s. Metaph.
2. tit. 3.

Zabarell. 2. de
Anim. tit. 14.
Conimbr. l. 2.
de Anim. c. 3.
p. 4. art. 2.

l. de Facult.
Anim. c. 4.

2. de Anim.
c. 3. t. 28.

† Senn. Instit. XXI. Ventriculus namque à Creatore sapientissimo non
Med. l. 1. c. 9. solum ꝑ appetitu naturali, quo sibi tantum de alimento pro-
* Adr. Spigel. spiciat, donatus, sed etiam animali exquisitissimo sensu con-
por. Fabr. l. 8. juncto, * ob nervos duos insignes à sexta conjugatione or-
c. 8. tos, quo non tam suam, quam universi corporis indigentiam
percipiat. Unde reliquæ partes etsi appetant & restauratio-
nem alimentorum desiderent, nullâ tamen sensibili afficiun-
tur molestiâ, ꝑ aliâ nisi suctio per ejusmodi vasa sensu caren-
tia fieret, animal cum *αεισθησία* conflictaretur.

† Galen. 16.
Uf. Part. 12.

XXII. Videtur autem potissimum talis esse *Famis & Sitis*
Gal. 1. de Caus. series. Primò fit membrorum inanitio deficiente alimento,
Symp. c. 7. & Hanc excipit tractus membrorum conantium ad se allicere
Conimbr. 1. de alimentum cujus inopiam sentiunt. Succedit suctio mem-
Gen. & Corr. brorum, quando membra sugunt venas capillares, venæ e-
c. 5. q. 5. art. 1. par, epar venas mesaraicas, hæ intestina tenuia, hæ deniqs
ipsum vellunt ventriculum. Inde ex hæc suctio fit divul-
sio ventriculi & quidem in parte superiore, ubi inter tunicam
communem & propriam ventriculi, ramulus à sexto nervo-
rum pari dexter sparsus est. Hanc divulsionem tandem cum
molestiâ conjunctam excitato dolore ob nervi tractum ipse
appetitus insequitur, qui per ventriculi corrugationem ani-
mal ad quærendum nutrimentum stimulat.

* Fr. Valles.
Controv. Phil.
& Med. l. 5. c.
7.

XXIII. Eadem ratio est in Siti. cum enim * Coctio in
ventriculo Elixationi similis sit, non potest rectè fieri, nisi u-
bi adsit humor, neq; is exiguus: quiq; vehiculum alimenti
sit & distributioni ejus inserviat.

2. de Anim.
c. 4. tit. 41.

XXIV. *Causa Instrumentalis est calor Naturalis.* Ille *συν-
αίτιον πᾶς μὲν ἔστιν, ἔμην ἀπὸ λῶς γὰρ αἰτίον, ἀλλὰ ὑἄλλον ἢ
ψυχῆς*: Concausa quidem quodammodò est, non tamen
simpliciter causa, sed Anima potius, dicente Arist. Ut enim
suprà demonstratum, Anima omnium operationum nostri
corporis verus Autor est, & Opifex, illa sola in nobis generat,
nutrit, concoquit: utitur tamen calore tanquam instrumen-
to proximo & ad operandum maximè idoneo, qui etiam ad-
ministrat animæ est, quo alimentum intro receptum transmu-
tatur & assimilatur.

Perer. l. 2. de
Nat. c. 14.

XXV. Du

XXV. Duplex autem statuitur in viventibus calor; *Elementaris* unus, qui temperamenti est, & ignis substantiam inse-
quitur, non tamen huc spectat: *vitalis* alter, qui Animam con-
sequitur, salutaris, blandus atque prolificus est.

*Arist. de Feb.
& Sen. c. 4. de
Long & brevi.
Vit. c. 5. 2. de
ort. anim. c. 3.*

XXVI. Omisso priori, vitalem calorem ad Nutritionem
conducere demonstrabimus, qui modò calor Naturalis, modò
vitalis, spiritus insitus, implantatus, congenitus dicitur, nunc
illum θερμὸν ἔμφυτον, nunc θερμότητα φυσικὴν vocant, alii ca-
lidum nativum, innatum, *πρωτόγονον, ἀρχήγονον* primigenium,
à primâ conformatione viventibus datum corporisq; partibus
insertum, indigitant.

XXVII. Rectius autem calidū Nativum appellatur, quàm
calor vel caliditas; non enim nuda intelligitur Qualitas, sed
qualitas eum Subiecto seu coneretur ex subiecto & qualitate,
corpus scilicet calidum & humidum.

*Sennert. In his
Med. l. 2. c. 5.*

XXIX. Cùm etiam calidum hoc primigenium ad omnes
actiones exercendas non sufficeret, aliud quoque calidum ad-
huc datur *influens* scilicet, quod à Principe corporis parte, corde
nimirum ubi spiritus vitalis focus & officina est, dimanans per
arterias in omnia membra influit, & calidum nativum fovet
& excitat.

XXIX. Absq; pabulo verò impossibile esset perdurare pos-
se calidum istud, idcirco duplex ipsi *Humidum* in quo niduletur,
substratum est; *Radicalè* unum quod semini inest, & partium si-
miliarium fibris ac staminibus in primâ corporis delineatione
implantatum est: alterum *adventitium* sive *nutrimentale*, quod
ex sanguine in Epate & Venis elaboratum, cordis calore ulte-
rius perfectum ad partes humido radicali depauperatas excu-
rit instaurandas.

Sennert. l. 2.

*2. de gener. A-
nim. c. 3.
1. aph. com. 16*

XXX. Non enim Humidum Radicale ita ἀναλλοίωτον καὶ
ἀφθάρτων est, ut prorsus per omnem vitam persistat, nec ullam
mutationis ideam subeat; ut tamen calor ipse non tam vorax
subiecti & domicilii sui destructor est, ut culinarius, quâ de causâ
εὐλόγως τὸ πῦρ ἀστρον στοιχείω ab Arist. (a) vocatur; ita quoque
Humidum istud non adeò facilè calori cedit, cùm & febrili, qui
tamen igneus à Galen. (b) dicitur, ad tempus resistat, etiam si pau-
co alimento restauretur.

*(a) 2. de gener.
Anim. c. 3.
(b) 1. aphor.*

com. 16.

B

XXXI. Ad

XXXI. *Ad causam instrumentalem classem pertinet quoque prima-
ria vegetantis Animæ Facultatis, secundaria & ministra Facultates,
quales sunt Attrahens quæ actionem suam beneficio fibrarum
Rectarum per membri longitudinem dispositarum: Retentrix
beneficio obliquarum, Expultrix verò transversarum ministe-
rio. Concoctricem quam alii addunt ipsam Nutritivam Faculta-
tem, quæ alimentum in substantiam partis convertit, asserim.*

XXXII. Non inspidè verò Scalig. Efficientem causam ita
depingit; qui Animam fecit, certis eam præceptis oneravit,
partim generalibus, partim contractioribus. Illa sunt quæ per-
tinent ad unionem cum corpore observandam, cuius nullus
Author extrinsecus esse debet. Ejus itaque studiosa movet
cor, coquit in ventriculo, recoquit in jecore, perficit in venis,
digerit in membra, mutat in corpus, unit, instaurat, redintegrat.

XXXIII. *Materia in quâ sive subjectum Nutritionis τὸ ζῳ-
όνιον est corpus vivens quod habet Animam, hoc est, corpus
animatum quâ animatum est, quod solum alimenta assumit in-
tra se, calidi vitalis virtute concoquit & digerit, iisdemque pro-
bè confectis se conservat. Nam, teste Philos. τὸ ἐπεὶ οὐδὲν, ὁ
μὴ ζῳωνεῖ ζῳῆς nihil aliter quod non communicet vitæ.*

XXXIV. Excluduntur ergò merito *Metalla* cum rectè jam
dudum à Brighthio Scribanii opinio, metalla esse corpora im-
perfectè Animata, sit explosa; cum (a.) anima tanquam perfe-
ctio & absolutio rei non magis & minus recipiens, imperfectè
ad esse nequeat. Cardano quoque à (b.) Scalig. satis devictus, me-
talla perfectè animata non esse, cum nulla vitalia edant opera.

XXXV. Denegamus Nutritionem *Cadaveribus Mortuorum*;
quoniam enim nonnunquam contigerit, ut exhaeredit vitæ
lindeolò quòdam ori impositò illud depascere visum sint, imò pro-
pè talium sepulchra mortuorum palatum mirificè affici audi-
psest *M. Mar:* um, astui tamen illud Diabolico ascribendum censemus.

XXXVI. Nec *Spiritus* tam bonos quam malos admittimus,
cum, quibus Subjectum corpus non competat, nec affectio ejus
attribui possit. Licet enim Sagæ & Cnidia veneficæ amabilis
suis diabolicis pulmenta coquant; licet Angeli cibum capere
visum sint, ille tamen non in eorum celsis substantiam.

XXXVII. Nu-

XXXVII. Nutritur autem totum viventis corpus & ejus partes tam ὁμοιομερεῖς similes (Scal. con similes rectius dici, autumatur) quam ἀνομοιομερεῖς dissimiles (Scal. d. l. condissimiles, Nic. Florent. officiales vocat) quamquam alia atque alia primitate Similares quidem primitate originis, dissimiles primitate, scopi & intentionis naturam, cum propter compositas simplices illae nutriantur.

XXXVIII. Nutrirī autem vivens quam diu vivat expressē affirmat Arist. (a) & Medicinæ parens Hipp. (b) hominis vitam sine cibo & potu tantum septem dierum asserit. Hoc universaliter verum est, si universaliter & indeterminatē de Nutritione sensibili & insensibili, ordinariā & extraordinariā intelligitur: ὡς ἐπὶ τὸ πᾶσι verō si particulariter determinatē accipitur. Sic namque plantæ hieme alimentum vix assument: sic Ursos tempore sui latibuli per 40, dies nihil edere, cum ita sopiantur, ut se nihil moveant, author. Arist. Glires latentes & per aliquod tempus dormientes pingvescere, patet ex uberrimo Naturæ Promo condo Plin. Hirundines per integram hiemem in fundo maris, lacuum & fluminum vitali actione omni destitutas jacere, redeunte vere calore Solis ad se quoque redire, oculatus testis est Per. Laurembergius. Quod & de Ranis & Muscis verum est, sine omni cibo & potu intra limum & parietum fissuras hieme sese occultantibus, in quibus calor spiritibus influentibus destitutus, tantum abest ut nutrimenti refectioe indigeat, ut etiam appositum nutrimentum consumat, donec à calore Solis redeunte vere, rursus animetur. Cum enim talia Animalia æstate multos crudos succos collegerint, quos caloris imbecillitate concoquere non potuerint, hiberno tempore nativus calor in eos incumbit, concoquit & inde nutriuntur. Debilitatis enim actionibus vitalibus & animalibus somno & otio, calor aliquantum infringitur & mitior evadit, ut humidum suum tam largè nequeat absumere, nec Spiritus adeo dissipantur; idcirco ubi non adest illius restaurandi necessitas, tanquam finis nutritionis, neque ipsa aderit, puta sensibilibus, cum (a) Natura non agat nisi propter finem, & (b) præter necessitatem nihil faciat.

B 2

XXXIX. In

l. 1. de plant.

fr. 1. par 1. c. 3 0

Zabarell. de
Accret. c. 18.

a) l. 1. de gen.
c. 5. Zab. de
Accret. c. 2.
b) l. de Carnib.

8. Hist. Anim.
c. 17.

l. 8. c. 52. l. 29.
c. ultim. Mart.
13, 59.

Acer. Phil. c. 1.
3. cap. 71.

Magir. comm.
ad l. 6. Physic. 3

(a) Arist. 3. de
Anim. c. 6.
(b) Id. 1. de ge-
ner. Anim. c. 4.

XXXIX. In hominibus quoque non semper talis Nutritio adest. Ut enim jam Sabinorum illa Somnia & figmenta
(c) de VII. illis Tyrannidem Decii aufugientibus & in monte
Cœlio non procul ab Epheso per 196. annos dormitantibus;
siccò prætereamus pede; nihil quoque de (d) Lubecensi illo septennium sine cibo & potu dormiente, itemque (e) Epimēnide
Cretensi per 57. annos in specu delitescente addamus; ubi vis
in Medicorum Libris obvia sunt talia Exempla. Sic enim
Fœminam Colonensem per 30. annos (Albert. l. 7. de Animal.
tract. 3. c. 3.) Johannam Job. Balami Fabri Filiam Conflani in
Gallia quadriennium (Quercet. in diæth. Polyhist. l. 2. c. 4.
& Eman. Meteran. l. 23. Hist. Belgic. ad An. 1602.) Almericum
4. menses (Savanor. tract. 6. c. 12.) Apolloniam Schreyeram
septennium (Paul. Lentulus Bernens. singul. de eâ libell.) virginem
Germanicam biennium (Simon Port. lib. de eâ) virginem
in pago Schmidvveiler Palatin. (D. Theoph. Maderus) & Halberstadtensem puellam octennium (Joh. Philip. Abelin. in
Theatr. Europæo Tom. 1. fol. 1001. ad An. 1625.) absque omni
potu & cibo vitam duxisse, adducti affirmant authores. Plura
quoque exempla videri possunt apud Johannem Matthæum
Cent. Diffic. Medic. c. 6. Cœl. Rhodig. l. 13 A. L. c. 24. Forest. l.
10. Obs. 40. Conimbric. de Gen. & Corrupt. l. 1. c. 5. quæst. 10.
Augustin. ep. 86. Fernel. l. 6 Pathol. c. 1. f. Rondelet. 1. de piscib. c. 13. Joh. Schenck. 3. obs. med. 53. Plutarh. l. 8. Sympos. c. 9.
Lauremberg. Acerr. Philolog. cent. 3. c. 40. Greg. Horst. cent.
Probl. Medic. Therap. dec. 5. quæst. 7. Langius l. 2. Ep. 27. Jo-
bert. decad. 1. parad. 2. &c.

XL. Hos verò non divinitus servatos fuisse, non furtim
pastos, non aëre sustentatos (quomodo enim ille sufficit? aut
cur non omnes simili modo eo nutriuntur?) probabiliter asse-
runt Medici causas adducentes è Naturâ petitas. Cùm per
poros, inquirunt, non solum excrementa Tertiæ cœctionis sed
bona quoque pars utilis alimenti, quò nutrirî debuissent partes,
diffletur, ut non immeritò Galen. dixerit, si nihil per exhalatio-
nem illius substantiæ quæ utilis esset, efflueret, sed moles sem-
per æqua servaretur, nullam fore nec alendi nec moriendi ne-
cessitatem: quapropter sæpè in talibus accidit, ut ipsorum pori
aliàs

1. Aphorism.
comm. 15. § 1.
de vitæ. acut.
comm. 44.

aliàs rarissimi penitus constipentur & conniveant, ut licet ali-
quid ex venis & arteriis per *ἀναστροφῶσιν* & *ἀναπέδωσιν* exhalet,
& ad cutim pertingat, constipatione tamen hâc cohibetur, con-
sistit, & paulò post intra venas recipitur, atqve hâc *κύκλω γενέ-
σῃ* novæ materiæ quæ nutrire possit diutiùs Animal servatur
absqve Alimento. (*) Et humor ubi tenax, benè concretus &
compactus, nec calori nutrimentum depascentis cedens, ibi
calor mitissimus pauxillo quoque alimento contentus est.

(*) Sennert.
l. 2. Infit. Me-
dic. part. 3. s.
2. cap. 1.

XLII. Nec minimum quoque videntur momentum ad ta-
lem sustentationem Phlegma vel pituita conferre, quæ crassa
nimis & viscosa interdum vices nutrimenti externi supplet, ut
videre est ex populis Lucumoriam ulterioris Sarmatiæ Regio-
nem incolentibus, qui quo tannis d. 27. Nov. præ intenso frigo-
re obdormiunt, mox pituita è naribus effluens ibi concrevit
ad terram usqve extensa, cerebrumque ita quod maximè ob pa-
tentes narium meatus periclitatur à frigore, obvallatur, minus-
que pervium redditur: redeunte autem vere d. 24. April. revi-
viscunt. Sed hæc omnia uti à Medicis afferuntur & disputan-
tur, ita malurus ad illos remittere, quàm nobis hîc virgulam
cenforiam fumero. Nam & hâc controversiâ illud Scalig. no-
strum facimus: Magnæ Sapientiæ humanæ pars est, quædam
æquo animo nescire velle.

Franc. Ctesius
in lib. de Virg.
Conf. & Alex.
Gaugbin. in de
scripi. Moscov.

XLIII. Malè tamen indè Platonicos colligere, cum Fernel. 5. Phys. c. 13.
qui postliminio ipsorum sententiam caduceo suo ab orco re-
vocavit, in propatulo est, audacter asserentes, vitalem faculta-
tem à nutritivâ posse seungi, atqve illam intra hanc vel læsam
vel labefactatam vel prorsùs extinctam, salvam ad multum
tempus perdurare posse. Omne namque Animans, quam diù
vivit, nutritur, sive id fiat ad sensum, sive modo quodam in sen si-
li, cum Anima non nisi corporis organici forma sit, & ubi hæc
adsit ipsius operatio una vel altera planè tolli nequeat: (*) ita
quando nutriri amplius nequeant viventia, necessariò mori-
untur.

(*) Zabarell.
de Accret. c. 2.

XLIII. Sed nè diutiùs hîc hæreamus & exorbitemus, pro
subjecti diversitate, pro variâ partium *ἀναπληρωσι* & restauratio-
ne, modis quoque diversis. Vivens enim infimum vitæ gradum

B 3

tenens.

tenens imperfectè nutritur, ut Plantæ, quæ solò succò terræ ali-
menti locò fruuntur : Bruta verò excellentiori vitæ gradu
gaudentes, excellentiore quoque alimento, Plantis vescuntur :
Homo denique qui nobilissimâ vitæ conditione donatus, lon-
gè præstantius efflagitat alimentum, fruiturque & plantarum
substantiâ & brutorum carnibus.

XLIV. *Materia ex quâ sive Objectum est Alimentum* corpus
nempe mixtum, corpori animato ante concoctionem quodam-
modò contrariū, postea tamen illi simile, ita ut corpus augeat.

(a) Joh. Schra-
der. Pharmac.
M. d. Chym.
l. 1. c. 11.

(b.) Conimbr.

1 gen. & corr.
c. 5. q. 7. art. 2.

(c) Laurem. A.
cer. Phil. 3, 80.

(d) Bartholin.
Controv. Anat.
l. 3. q. 11.

(e) Lauremb.
A. cer. Phil. 3, 88

l. de sens. &
sensl.

(f.) Fr. Valles.
Controv. Med.
& Phil. l. 6.

c. 6

(g.) 4. part. a.
phor. l. 3. & 3.

de vis. acut.
Gymn. 17.

(a) Paracelsita Nutrimentum definiunt materiam humido-
spirituosam, quæ vi & facilitate rei nutricandæ præparetur, sub-
indèque alterata, mutata, determinata membris incorporetur.

XLV. Vocatur autem *corpus Mixtum* alimentum, (b) cūm
nullum Elementum purum à vivente vinci & infringi possit,
quod hīc in omni concoctione ante assimilationem alimenti
præcedere oportet. Non enim hīc obstat (c) Haleces aquâ tan-

tūm, chamæleontem aëre saltem (quod (d) tamen falsum esse
observarunt Ferdinandus Imperatus & Libavius, cūm scilicet
muscas prætervolitantes lingvâ exercitâ capiat) Salamandram

igne (cūm & hunc igne (e) consumi suò damnò expertus est
Anton. Musa Brassavola) tantūm vivere, cūm hæc impura sint,
non pura, idèoque non ut Elementa sunt, nutriant.

τὴν τρο-
φήν δὲ εἶναι σύνθετον καὶ γὰρ τὰ τροφήμενα ἔχ' ἀπλάθει: ο-
portet cibum esse compositum, etenim quæ nutriuntur, non
esse simplicia, asserente Philosophorum Principe.

XLVI. Hinc patet, *aquæ potum non nutrire*, cūm eodè affir-
māte ἡ δὲ τὸ ὕδωρ ἐθέλει αὐτομόνον ἀμικτον ὄν τρέφειν, σώματῶ-
δες γὰρ εἶναι δὲ τὸ συνησόμενον. neque aqua vult ipsa sola nutri-
re immista existens: corporeum enim aliquid oportet esse con-

stituendum. (f) Ipsius etiam Substantiæ modus id indicat,
quia aqua tota sero similis, fluxa, nullius pingvedinis particeps
quæ affigi possit & affixa nutrire : & ita fluxior est quàm ut
membra nutriat, crassior verò, ut spiritus per se augeat. Quod

& (g) Galen. suò tanquâ prætoridò subsignat calculò, aquam ne-
que epotam, nequè extrinsecùs occurrentem aptam esse solidas
animalis partes humectare.

XLVII. Nec

XLVII. Nec Odores ^(b) quatenus odores, id est, Accidentia, possunt substantiam corpori agglutinare & novam apponere. ⁽ⁱ⁾ In eo enim quoque similitudo habetur corporis alendi & ipsius alimenti, ut utrumque sit substantia. Nutrire tamen dicuntur improprie, quatenus spiritus vitales & animales, adeoque; cor ipsum & cerebrum blandò quòdam halitu perfundunt, atque ita reficiunt, ut calidum & humidum nativum ad tempus sustentari possit; quã ratione ^(k) Democritus in gratiam suã Sororis triduo vitam odore panis calidi prorogasse fertur, & mœchus ille ^(l) fame tandem enecatus, multos dies in carcere ex nitore carnis assatã quã ipsi quotidiè afferebatur, ut acerbior longiorque cruciatus, servatus fuit.

XLVIII. Nec proprie quoque nutrire possunt *Emplastra* stomacho appositã, aut *Clysteres* per anum injectã ex vino, cremore hordei, lacte, vitellis ovorum, jure carniũ paratã, de quibus Franc. Valles. contr. Med. & Phil. l. 8. c. 3. Celsus l. 3. c. 20. & 29. Ruffus apud Oribas. collect. l. 8. c. 24. Mercurialis in quæst. Pisan. Histor. 21. Laurent. l. 6. quæst. 14. Aetius Tetrab. 3. ferm. 1. c. 1. & c. quandoquidem cum nutriri necesse sit animalis particulas, ingressus cibariis unus per os sit, teste ^(a) Galeno. Cum etiam ^(b) corpus nostrum alatur sanguine, sanguis non nisi fiat ex chylo prius in ventriculo è cibis elaborato, patet, nihil alere posse, nisi quod in ventriculo coctum sit. Et quamvis ^(c) Galenus aliquam intestinis vim coctricem tribuat, tamen ea tantum est ^(d) chylum amplius elaborandi, non verò rudimenta ponere & cibos ipsos aggredi. Nec materia climatum naturaliter in intestina tenuia deferri potest, ^(e) cum nec jejunum attingant, ob valvulam principio coli appositam & à Bauhino inventam. Reficere tamen illas aliquantulum, corporisque exsiccationem humectatione impedire, non imus inficias.

XLIX. Porrò Alimentum juxta Arist. corpori alendo debet esse *Simile*, si enim non esset simile ante concoctionem potentia saltè remota, utique nullo modo in substantiã rei alendã, quotquot præeuntibus alterationibus tale nutrimentũ transire possit. Simile quoque fit actu ipso, dum alimentũ rite coctionibus sub-

^(b) Scat. ex. 303.

⁽ⁱ⁾ Aristot. de sens. & sensil. c. 15.

^(k) Plin. H. N. l. 7. c. 2.

^(l) Mag. com. ad l. 6. c. 9. §. 29.

^(a) 4. de Usu part. c. 1. & 1. de Fac. nat. c. 10.

^(b) Senn. l. 5. Inst. Med part 2. sect. 3. c. 4.

^(c) 4. Usupart. c. 17.

^(d) Id. 5. M. M. 11.

^(e) Id. 3. c. 17.

subactum partibus appositum fit caro, nervus &c. & ita verum

(f.) *Arist. de A-* (f.) ὁμοιον τῷ ὁμοίῳ τρέφεται.
vim. c. 4. l. 44.

L. Intelligendum tamen hoc non ἀπλῶς sed κατὰ τι & relativè, quando scilicet nutrimentum conveniens est illi viventi, quo nutritur. Sæpius enim quod (g) uni viventium speciei convenit, alteri accommodatū non est, quod uni alimē-
(b) *Galen. 2 de tū,* alteri venenū ob temperamentorū diversitatē, nec (b) quodlibet cui libet in nutrimentum cedit. Ita videmus coturnices
Animal. Fa- Elleboro, Equos fœno, Hirundines Cantharidibus, anates mu-
cult. c. 6. ribus, gallinas araneis, Pavones lacertis, Ursos formicis, cervos serpentibus, lucios bufonibus absque noxâ nutriti, &

Lucret. l. 5.

— pingvescere sæpè cicutâ

Barbigeras pecudes, homini quæ est acre venenum.

LI. Sæpè etiam peculiaris constitutio ventriculi & in-
(i) *Senn. Para-* testinorum ἰδιοσυγκροσία hîc in causâ est, ut struthiocame-
lip. 2. ad l. 3. lus ferrum possit digerere, ut Lazarus ille Columbi vitra de-
Pract. Medic. glutita concoquere; (i) Claudius Lotharingus ille lapides,
part. 1. f. 2. c. 5. ligna, ossa, leporinos pedes cum pilis, pisces viventes, metalla,

(k) *Nicol. Iff-*
huanf. l. 8. rev.
Hung.

sevum, animalium stercorea, testas cochlearum dentibus confringere & deglutire; (k) Petrus Corogius Hungarus Ludovici Regis Aulicus mures vivos, præcisas felium caudas, abjecta in plateis cadavera tabo vermibusque fœcarentia, absque ullâ nausæa mandere vorareque potuerit. Suillam oluere profapiam, quorum ventriculus è stercore aliorum animalium adhuc chylum producere potest, ut illum non immeritò subtilissimum Alchymistam vocare ausit Paracellus.

l. 1. parat.

(l) *Q. Curt. 5,*
5. 21.

LII. Nec solum ob Temperamentorum diversitatem, & peculiarem constitutionem, sed etiam ob consuetudinem (l) quæ naturâ potentior est, id effectum, ut venenum dum vel in

(a) *Plin. l. 25.*

H. N. 2. Mart.

5. Epigr. 77.

Gal. 1. de An-

ijd. c. 1. § 2.

Cor. c. 25.

(b) *17. N. A. 16*

(c) *Scalig. ex-*

175. f. 1.

(d) *cent. 3. o. 41*

pauxillâ primam quantitate, vel medicamentis præsumtis assumptum in alimentū postea cesserit, ut videre est in (a) Mithridate Ponti Rege, qui ita venenis assueverat, ut nullum exinde damnum perceperit. Anates Ponticas veneno victitare, auctor est (b) Gellius. Filius (c) quoque Cambajæ Regis veneno educatus est; ut alia exempla hîc silentii sipario involvamus, quorum aliquot adducit Pet. Lauremb. in (d) Accerr. Philol.

LIII. An-

LIII. Anteqvam frumentorū, legūminūqve vario-
rum cognitio nem Majores sibi comparaverint, cum arbor

Et pecus & Dominum communi clauderet umbra
plurimi glande vescebantur, ut (a) Arcades, & (b) Hispani;
alii peculiariter eorum fructuum genere, quibus abunda-
bant, ut (c) Argivi pyris, Athenienses ficibus, Medi amygda-
lis, Indi arundinibus, Persæ Terebintho & Nasturtio, Ægy-
ptiiloto; & nunc temporis quoque Arabiæ Petreæ incolæ
Palmarum fructibus quos Dactylos vocant, buccellasque pa-
nis à prætereuntibus mercatorum turmis, quas catavannas
appellant, emendicatas obsonii habent loco: hodierni Per-
sæ & Indi plerique omnes Orientales oryzâ & fructibus hor-
tensibus utuntur; Islandi panibus ex farinâ frigore indura-
torum piscium pistis; (d) Indi quidam ex Hieræ Radice
ficea, (cujus succus lethalis) farinam & panem saluberrimū
parant. &c.

(a) *Ælian.* 3.
H. Var. 39.
(b) *Plin.* 16, 3.
(c) *Ælian.* 1. c.

(d) *Scal. ex.*
153. f. 5. C.

LIV. Simillimum verò homini alimentum tanquam εὐχου-
μοι καὶ ἐυπρωτοι cibi sunt carnes animalium (e) utpote magis
ad substantiam hominis accedentes (absit enim ut Pytha-
goricam Animæ coloniam vereamur) quàm plantæ, quæ à
corporis nostri naturâ longiùs absunt; & in quibus quia ma-
jorem qualitatū excessum habent, succumque vitiosorem,
quod vel sapor indicat, calori nostro plùs laborandum est in
digerendis & coqvendis, quàm in animalibus.

(e) *Sen. Instit.*
Med. l. 4. part.
1. c. 3. p. 834.

LV. Hic de cibi & potus genere, quantitate seu men-
surâ & modo, item de rebus nonnaturalibus amplissimus ef-
fet dicendi locus, ne tamen falcem nimis in Medicorum mes-
sem immittamus, spontè ea hic prætermittimus, & Noscendi
cupidos ad Julii Alexandrini Salubrium libros, Henr. Razov.
de conserv. valetud. Sennert. Instit. Modic. aliorumque li-
bros remittimus.

LVI. Requiritur tandem Alimentum esse contrarium,
cum juxta (f) Aristot. ἡ μεταβολὴ παῖσι εἰς τὸ ἀντικείμενον ἢ
τὸ μεταξὺ mutatio omnibus sit in contrarium aut medium, 4. t. 44.
nutrimentum verò coqvatur & mutetur in nutriendum, se-
qvitur debere esse illi contrarium quod nutritur; & nihil a-

(f) 2. de Anim.

C

git

git quoque in seipsum. Contrarietas tamen hæc respicit alimentum ante coctiones; si enim omninò simile foret, nulla institueretur actio, aut si absolute contrarium, ita ut ab eo propter affectionum discrepantiam natura & conditio viventis profus abhorreret, decoqui ab eo non posset; (l) nec ab alteratrice facultate vinci & ad ipsam conversionem accommodari.

(l) Arist. 1. de gen. & corr. c. 5. p. 38.

LVII. *Forma est aggeneratio partium materia vel assimilatio nutrimenti.* Non tamen est proprie generatio, quia nihil generatur, nisi quod novam formam adipiscitur; nutritio verò licet substantiæ mutationem intendat, tamen non totalem novâ accedente Formâ, sed partialem saltem, dum scilicet partibus materiæ præexistentibus, formamque suam habentibus nova aliqua materiæ pars apponitur, & ad illam materiæ partem informandam ipsa forma excurrit.

LVIII. Antequam verò alimentum extrinsecus assumptum aggenerari possit, & contrarietas tollatur *concoctionibus* opus est, quæ illud magis magisque alterando tandem in substantiam corporis nutriendi convertant. Hanc (a) Hermetici definiunt nutrimenti fixioris volatilisationem &

(a) Schræder. Pharma. Med. Chym. l. 2. c. 15

πνευματώσειν seu spirituationem.

LIX. Hæc autem concoctiones non in omni vivente unius generis sunt. In Plantis enim saltem tertia locum habet, cum (b) secundum Aristot. plantæ à tellure radicibus hauriant τὴν τροφήν κατεργασμένην, in radice verò perficiatur ἡ πέψις ὡς περ ἐν τῇ κοιλίᾳ τῶν ζώων.

(b) 2. de part. anim. & Scal. Ex. 141. f. 3.

LX. Analogicè tamen tres illos digestionis gradus ipsis quoque ascribi posse non refragamur. Cum enim iuxta (c) Scalig. Planta homo inversus, & homo planta inversa dici possit, & (d) ὡς ἡ κεφαλή τῶν ζώων, ἔτι ὡς αἱ ῥίζαι τῶν φυτῶν quod caput animalium, illud radices plantarum, illæ secundum primores partes terræ cohærentes succum inde excipiunt & præparant, illumque in quibusdam partibus interioribus ceu ventriculo absolvunt, postea in venis (absque tamen jecinore) amplius elaborant, denique sibi assimilant.

(c) ex. 140. f. 2
(d) Arist. 2. de Anim. c. 4. r. 38.

LXI. Con-

LXI. Concoctionum autem quæ perfectè sunt, duo sunt genera; (e) aliæ enim sunt publicæ, alia privata. Concoctio quæ ob communem totius corporis usum fit, præcipuè peragitur in membris naturalibus Epate & ventriculo: altera tantum ob alimentum & usum partis, in quâ fit, instituitur. De his aliquantulum accuratius sumus indagaturi.

LXII. Cum itaque (f) os se habeat ad ventriculum ut coquus ad lebetem, in quem carnes non integras sed concisas immittit, & ligna minutim scissa citius à calore ignis experitur subigi; alimentum etiam assumptum dentibus conteritur & frangitur, quia (g) in ventriculo non coqueretur, nisi prius liquaretur, liquari autem non posset vel ægrè admodum, nisi prius esset contritum & contusum. Masticatus ita cibus in ore (h) salivæ humectatione, oris item calore, & tunicâ quæ cum ventriculo communis est attractione, primam alteratione & præviâ futuræ coctionis dispositionem indispiscitur.

LXIII. Natura inde, quæ (i) μή ἀναλείπει ἀναγκαίων non deficit in necessariis, quod animalia quædam unica saltem dentata maxilla ritè contereere alimenta nequeant, damnum suum compensavit, & illa duobus, aut tribus, aut quatuor ventribus reticulo, omaso & abomaso instruxit, ut ibi ulterius præparata ad ventriculum deferantur, quam geminam masticationem Aristot. (k) Ruminacionem indigitat.

LXIV. Contusum alimentum in ore adminiculo fibrarum Rectarum, tum gulæ, tum ventriculi per œsophagum detrusum, (l) in ventriculû popinam totius corporis delabitur ejusque fundum petit: ille cibus arctissimè amplectitur, (m) coquit tum calore proprio, tum adjacentium Epatis, Lienis, cordis, viscerum, alterat & in succum cremori ptisanæ non absumilem convertit, qui chyli nomine venit.

LXV. Præparatus itaque chylus & optima elaboratione levior redditus, à fundo assurgit & superna petit, sicque pylorum sive inferius orificium ventriculi antea clausum stimulando quo referatur, efficit; ibi in Duodenum intestinum primò propellitur, & in se juni Ileosque plicis detentus, (n) à vi ipsorum coctrice amplius elaboratur, & sic prima coctio terminatur.

C 2

LXVI. Cum

(e) Senn. In-
stit. Med. l. 1.
c. 9. p. m. 56.

(f) Conimbr. 2
de gen. & cor.
l. 5. q. 3. art. 1

(g) Zabarell. de
Accret. & Nu-
trit. c. 2.

(h) Fr. Valles.
Contr. Phil. &
Med. l. 1. c. 13

(i) Arist. 2. de
part. Anim.

(k) 2. Hist. An.
17. & 2. de
part. ani. c. 14.
(l) Galen. 4. Us.
part. 1.

Arist. 2. part.
anim. c. 3.

(m) Arist. 2.
part. an. 14.

Galen. 3. Fac.
nat. 13.

(n) Galen. 4.
Us. part. 17.
& 18. Introd.
c. 11.

LXVI. Cùm autem materia concoquenda sit Hetero-
nea, nec omnia ad coctionem apta, ideò natura hìc utile sepa-
rat ab inutili, & excrementum crassũ, quod feces alvi vocant
in Intestina crassa deturbat, ubi (b) cùm ea vis cujusque partis
sit, nihil redundans, nihil supervacuum ut toleret, sed quan-
tum robore potest à se amolitur, ideò intestina tandem co-
pia Excrementorum irritata laxato sphinctere per rectum in-
testinum excernunt.

(b) Gal. 3. Fac.
nat. 11. § 12.

LXVII. Serum verò sive aqvosum quod perperam pri-
mæ concoctionis excrementum statuitur, retinetur adhuc, ut
chylus (c) tanquam crassus aqvosus hoc vehiculò diluatur,
utque arctiores venas transire possit; quâ ratione ab Hipp.
ἐχχυμα τροφικόν vocatur.

(c) Galen 3.
Fac. nat. 14.
4. Us. par-
tium c. 5.

LXVIII. Chylus squallidis excrementis depuratus non
à venis mesaraicis arteriisque, ut plerorumque hæcenus de-
pravata fuit opinio, exfugitur, quas inde Galenus (d) manus
Hepatis, & (e) bajulos vocat, qui in civitatibus repurgatum in
cella penaria frumentum ad communem aliquam civitatis
officinam deferant, coquendum ibi & ad nutriendum uti-
le futurum: sed à quarto vasorum mesaraicorum genere, ve-
nis scilicet lacteis sive lactibus, quas An. (f) 1622. d. 23. Julii

(d) 5. Loc. aff.
c. 7.

(e) Id. 4. Us.
part. 2.

(f) Dissert. de
lact. c. 9.

Casp. Asellius Cremonens. Anatomicus Ticinensis in disse-
ctione canis & plurimis postea Anatomicis confirmatus, in-
venit, & ita velum removit multorum errorum. Hæ (g) or-
scillis suis in intestina hiantes (b) inque ipsam eorum anfractu-
um cavitatem (quod Galenus falsò mesaraicis suis venis as-
signat) (i) modo hirudinibus simili, aut instar radicum chy-
lum attrahunt, adeoque sociâ impulsione Intestinorum, tra-
ctu & impulsu venarum, ipsiusque Hepatis tractu in sangui-
nis officinam delabitur; ut rectè sentit Jacobus de Partib. ex

(g) Galen. 4.
Us. part. 17.

(b) Id. Isagog.
c. 10.

(i) Id. 6. Anat.
c. 4. Us. part.

20. c. loc. Af. 3.

(k) 1. de lib. 5.
sum. 5. c. 1.

(l) Asel. l. d.
cap. 29.

(k) Avic. Et hæc ratione liquet mera esse somnia, qui statue-
re prius necesse habuerunt (l) venas mesaraicas aut promiscuè
interdum sanguine pro nutritione intestinorum & chylum
ad præparationem sanguinis unâ vice portasse, aut licet suc-
cessivè factum, unam eandemque particulam ad functiones
duas tam inter se dissiras & sibi repugnantes adstrictam fuiss-

se

se; cum tamen natura unò non nisi ad unum utatur, & nunquam quicquam tale faciat, quæ Delphicus gladius sit, cense-
nte Naturæ Genio (m) Aristotele.

(m) i. Pol. 1.
(n) Galen. 4.
Uf. part. 2.

LXIX. Attractum chylum lacteæ venæ (n) cum nihil quicquam in corpore nostro otiosum aut immobile, sed mobilia omnia & varium expeditumque opus efficientia cum decenti structurâ, non secus ac Vulcani Instrumenta apud Homer. itaque (o) efficiunt illæ chylum quæ insita vi, quæ partium vicinarum auxilio, ita ut aptior semper ac aptior fiat ad sanguinis formam induendam in Jecore. Non tamen illum (p) præparant modo jecori simillimo; aut in (q) sanguinem mutant, priusquam ad Hepar perveniat, aut (r) conferunt rudimentum sanguinis, qualis per dissectiones in rubris venis quæ ante Hepar sunt deprehendatur: aliud *αυτοπλα* si in consilium adhibetur, & (s) propriis oculis non libris, creditur, monstrat, (t) cum nihil in colore mutatus chylus ad Hepar usque per venas istas perferatur, ibi demum antequam scilicet in ipsum Epar excidat, modò subpallidus, modò subrufus conspicitur.

(o) Ael. d. l.
c. 14.
(p) Galen. 4.
Uf. part. 2.
(q) Id. ibid.
c. 12.
(r) Fernel. 6.
Phys. 2.
(s) Galen. 2.
Uf. part. 3.
(t) Ael. d. l.
c. 24.

LXX. Deportatus itaque chylus in Epar, ibi in sanguinis formam elaboratur, cujus partem crassiorem Rami Portæ, utiliore subtilioremque cavæ Radices excipiunt, chylus in ipso Epate ab illius innata vi in sanguinem vertitur, non ut vult (c) Archang. in Portæ radicibus perficitur vi ab Epatis accersitâ carne, ut perfectio sanguis in Hepatis carnem nutriendæ illi deponatur, superfluous in cavæ radices abripitur. Tenuior sanguis quem vena cava excipit per truncum ejus descendentem deferitur ad dextrum cordis ventriculum, in quo attenuatur, inde effunditur in venam arteriosam tum ad pulmonum nutritionem, tum ut à pulmonibus aerem frigidum inspirantibus & bronchiis suis ramos hujus venæ amplectentibus communicetur frigus. Per *αυτοπλα* deinde ex venâ arteriosâ in arteriam venosam recipitur, quæ ipsum in auriculam cordis sinistram eructat, exindè in sinistram ventriculum delabitur; ubi ulterius attenuatus in sanguinem arteriosum vertitur, & postea per Aortam pro vitæ singularum partium diffunditur.

(c) Tab. 17.
h. 2.

(d) Galen. 4°
us. part. 15.
Cael. Aurel. 4.
c. 18.
(e) Vesal. 1.5.
c. 5. f.
(f) L. 6. ex-
ercis. de subtil.
ex. 2. c. 3.

(g) 3. de
part. 4. & 7.

(b) cap. 10.
seq.

(i) Galen. 1.
Nat. Fac. 15.
(k) Id. 2. E-
juid. 1. & 6.
de Loc. Aff. 3.

1. Facult.
nat. c. 18.

LXXI. Absit nunc ut lienem frustra cum (d) Erasistrato à naturâ esse conditum, aut cor refrigerari, ut (e) Arabes voluerunt, aut cū Fr. Ulmo & (f) Emilio Parisano, in ipso fieri vitalis Spiritus materiam, asseramus; alium ejus esse usum. Experientia docet. Spissior namq; & crassior chyli pars per venæ Portæ Ramum Splenicum ad lienem deportatur, ibiq; insita vi in sanguinem elaboratur pro suo & vicinarum partium quarundam, ut ventriculi, omenti, intestini coli & Recti, nutritione. Unde non immeritò ἀνύδρυγον καὶ εἶον νόθον ἤπαρ ab (g) Arist. vocatur, qui etiam expressè dicit, Ἐπατῆς & Lienis um suesse βονθεῖν πρὸς τὴν πέψιν τῆς τροφῆς. Pluribus id quoq; probat ex Lienis substantiâ, & conformatione simili Epati, situ, Naturæ lusu &c. quod tot & talibus morbis obnoxius est ut Hepar, de Re Medica optimè meritus Caspar. Hofman. in erudito suo, de usu Lienis, libro. (h)

LXXII. Hujus Cōctionis Excrementa sunt Serum & Bilia. Epar enim quicquid biliosi occurrit, protinus per meatus bilarios partim per cysticum ad fellis vesiculam, partim per hepaticum ad intestinum Jejunum demittit, ut sua acritate intestina stimulet, ad expellendas fœces. Aquosum vero humorem seu serum sanguinis Renes per venas Emulgentes (i) attrahunt, (k) venis quamvis nō mittentibus, ubi ad summitatem caruncularum deponitur, è quibus veluti Lac è papillâ in tubulos ureterum exsudat, sensimq; collectū in pelvim, ubi tubuli confluunt per ureteres ad vesicam destillat, & per urethram excernitur.

LXXIII. Peractis his publicis Cōctionibus privata tandè subsequitur, quæ singulis corporis partibus competit. Absolvitur autè ista secundum Galen. triplici actione, προσδέσει, προσφύσει καὶ μοιώσεις appositione, agglutinatione & Assimilatione. Sanguis namq; à suâ natura paulatim digressurus vergit in humorem quendam Innominatum dictum, qui in spermaticis partibus albescit, in carnofis rubeus permanet. Hic per ἀνασώμασιν è venis excidens in vacua membrorum spatia, instar Roris dispergitur guttatim & ulteriori cōctione lentorem ad instar glutinis acquirit; donec tandem elaboratione

ratione ultimâ in substantiam partis mûteretur, & cum illâ naturam suam quasi *cambiat*.

LXXIV. Et hîc rursus *quâdam Excrementa* relinquuntur; alterum quidem *tenue* quod transpiratione quâdam imperceptibili per cutim in halitum dissolvitur; alterum *crasum* sive *sensibile*, quod vel per univêrsum corpus ut Sudor, sordities cuticulæ, vel per determinâtas corporis partes, ut sunt mucus per nares, sputum per os, materia quâdam biliosa ac flavescens per aures, excernitur.

LXXV. Solvendus nunc restat nodus ille Gordius *num omnes partes corporis sanguine solùm nutriantur & alantur?* Cùm enim sê sanguine omnes animalis partes cõditæ primitus; iisdem vero assente Philosopho, sustentemur, quibus compagis nostræ prima origo debeat, qui etiam 2. de part. Anim. 3. 4. de part. 2. 2. de gener. 4. & 3. de gener. 1. expressè sanguinem esse animalibus sanguineis alimentum ultimum omnium partium, ex sanguibus verò id quod vice sanguinis habetur analogum, statuat, idcirco hic pro Aristot. tanquam pro aris & focus contra illos qui ipsi dicam scribunt, pugnamus. Ad quam enim partem venæ pertinent, ei necessario pro nutrimento sanguinem esse, Galen. ipse fateri necesse habet.

Galen. 2. de Elem. 2. & 4. 2. de Anim. 2. 4. gen. Anim. 8.

2. de placit. 8.

LXXVI. Non enim ventriculus, solo chylo vera & propria nutritione alitur, ut Valles. autumat; nec exterior tunica solo sanguine, interior chylo, ut hariolatur Avic. nec superior & nervosior pars chylo, inferior carnosiorq; solo sanguine, ut cum Averroë Zoar. 1. 2. tract. 5. c. 1. existimat, aut Valles. opinioem defendentes Joubert. Peramatus (lib. de Anim. facult. c. 7.) Hieron. Montalt. (de hominesano l. 1. c. 26.) sed ventriculum more & conditione reliquarum partium proximè non nisi sanguine ali, cum gravissimis in Re Medica Authoribus Fernel. (1. 6. Physiol. c. 1.) Andr. Vesalio (1. 5. oper. Anat. c. 5.) Reald. Columb. (1. 11. de Anat. c. 4.) Ludov. Mercato (tom. 1. oper. 1. 1. part. 4. de partib. class. 3. q. 112.) Archangelò (1. 2. Prælect. Anat. lect. 16.) Paræo (1. 2. chirurg. c. 14.) Fab. Pacio (in 1. 7. M. M. c. 5.) Laurentio (1. 6. Anat. quæst. 20.) Bauhîn. (1. 2. Theatr. Anat. c. 46.) statuimus.

Contr. Phil. & Med. 1. 14. & 2. 3. 1. 1. fenest. 1. dr. 5. sum. 2. 5. c. 2. 2. collig. c. 9. Parad. 5. dec. 2.

LXXVII.

LXXVII. Ubi enim copia venarum est, ibi certè quo-
 que nutrimentum à sanguine, ipso suffragante Galen. In su-
 per Embryo in utero existens, ipsa animalia hibernotem-
 pore in latibulis degentia so lonutrientur sanguine. Nec nu-
 triri potest chylo tanquam pars membranosa, aliàs enim re-
 liquæ partes nervosæ, membranosæ & ventriculo similes chy-
 lo nutrissentur, quod tamen non contingit. Et cum, dicente
 ipso Galeno, variis in locis, nihil nutrire possit, ne vinum qui-
 dem, etsi id, ut nutriat minimam omnium mutationem desi-
 deret, nisi in ventriculo & jecore moram traxerit, nisi (†) o-
 mnes quæ in medio sunt mutationes transierit: nec ex (*) iis,
 quæ devorentur, sed ex iis, quæ confecta subactaque in ven-
 tre, in jecore mutata in sanguinem sint, alimentum toti cor-
 pori suppeditetur: quomodo chylus levi alteratione affe-
 ctus statim possit nutrire & ventriculi partibus apponi, af-
 similari?

LXXVIII. Nec obstat quod hic recedamus à Galeno
 & ipsius asseclis quibus ille τὰ πάλαια est, idemque ἀναμειγνύ-
 ται. Dubius enim hæc in re ipse est, nunc prioris nunc po-

sterioris sententiæ defensor & ἡγεμῶν. Nunc Aristo-
 teles laudat, quod sanguinem dixerit omnium partium ali-
 mentum: (b) nunc ferri describitque in omnes animalis par-
 tes ex jecore sanguinem, & ex eo sic descripto (2. de placit. 8.
 8. de placit. 4.) divisioque suum & proprium nutrimentum sin-
 gulis accedere: (c) nunc hepar principium nutrientis fa-
 cultatis constituit: (d) alibi sanguinis transmutationem
 eam, quæ simpliciter optima est, ipsam partium animalis nu-
 tritionem definit: (e) alibi denique expressè in hæc erum-
 pit verba: fit post ibi functionem ut & venæ ad cibos simul

est exhaustum in seipsum trahat: attamen alibi audeat pro-
 nuntiare constringi ad cibos ventrem, ut accommodatum
 sibi ex iis alimentum eliciat: alibi: trahere & retinere ut e-
 jus, quod in qualitate conveniens consentiensque est sibi, ali-
 quam partem capiat; tandemque: quod in cibo optimum
 est, id halitus specie paulatim in se allicere, sugendo in tu-
 nicas

2. de placit. 8.

2. de Anim. 2.

4. gener. av.

8. 3. de temp. 2

(†) 1. Facult.

nat. 10.

(*) 11. Meth.

N. 15.

Galen. 1. quod

ar. mores 6. 7.

(b) 2. Fac. nat.

1. 3. de Symp.

caus. 2. 4. Uf.

part. 13.

(c) 5. de Loc.

Aff. 1.

(d) 2. App. 4. 7.

(e) de Symp.

caus. c. 7.

6. de placit. 8.

3. Fac. nat. 7.

3. Fac. nat. 12

ricas suas reponere, iis adungere, agglutinare, denique assimulare. Quapropter cum hæc manifestam contradictionem incurrant, quis vitio vertet, duos armatos cum videamus, ad fortiorem Aristotelem, ut anus illa à Rege Philippo à dormiente ad vigilantem confugere.

LXXXIX. Ipsa denique ossa, non medullâ, ut (a) Hippocr. & (b) Galenus autumant, nutriti, sed sanguine rursus cum Aristotele determinatè id. 2. de part. animal. 6. affirmante adstruimus. Cum enim medulla ob contrarium temperamentum calidum nempe & humidum frigidis & siccis ossibus existentibus sit ineptissima; præterea medulla pingvedo sit, pingvedo verò excrementum utile non alimentum sit corporis; nec denique omnia ossa, veluti parva, medullam in se contineant, ipso etiam Galeno teste, aut ossa quædam ita solida, ut nullam omninò habeant medullam, ut de leonum ossibus scribit Aristoteles, non videmus, cur in Galeni castra sit ab Aristotele descendendum, sed asserendum sanguinem per venas, quæ sibi foramina etiam in durissimis ossibus efformarunt, per quæ transeant, alimentum deducere, ut videre est in Calvariâ, Femore & Tibiâ.

LXXX. Restat denique Nutritionis causam Finalem adungere. Intermedius ergò Finis est restauratio materiæ quæ effluxit. Cum enim Balsamum istud nativum continuè depascatur aliquid de Humido radicali, in quo nidplatur, adeoque de substantiâ corporis furtim quasi aliquid delibet, quamvis quantillum sit, tanti tamen est momenti, ut nisi cottidie reparetur, intra breve tempus & ipsum calorem absumto pabulo & vitam destructo stabulo perire oporteat: undè necessariò perdurat hæc periodica fluxus & refluxus humidi calidiqve nativi vicissitudo.

LXXXI. Absit enim ut Lombardi sententiam admittamus, qui vivens statuit non acquirere novam substantiam, sed cum eâ quam accepit per primam generationem, per totam vitam conservari; idè autem alimento indigere, ut sit pabulum caloris naturalis circa quòd operetur, ne agens circa substantiam propriam viventis eam consumat; & hæc

D, ratione

Petron. Satyr.
Plutarich. apo-
phteg.

lib. de alim.
(b) 1. de Us.
part. 18 & 3.
nat. Fac. cult.
S. Adrian. Spi-
gel. l. 2. de corp
Hum. Fabr. c. 4.

lib. de ossib. ad
Tyron.
3. Hist. An. 7.

l. 2. d. 30.

Mat. 15. v. 17
part. 1. q̄b̄est.
1. art. 1.

ratione alimentorum conversionem in sola excrementa fieri. Fallitur egregiè ! Nec rectè intellexit verba Salvatoris nostri, aientis omne quod in os intrat in ventrem abire, & per secessum emitti, cum, explicante D. Thoma, illius loci mens: fit, nullum cibum quo vivens utatur adeò purum, quin secundum maximam fermè partem in ventrem abeat ac fecernatur.

Sect. 1. apb. 14

Galen. 1. Pror.
rhet. text. 10.
Argent. in cō-
ad cit. Hippoc.
apbor.

l. 22. salub. c. 6.
Hipp. sect. 1. a-
pbor. 15.

LXXXII. Non verò eadem materiæ restaurandæ servatur Quantitas. Vel enim servata proportione Arithmetica tantum nutrimenti præcisè reponitur quod fuit absumtum. Vel plus corpori accedit, quàm abscesfit, quod demonstrant τὰ ἀξανάμενα, quæ πλείους δέται τρεφῆς; quia ut Hippocrates ait; πλείον ἔχει τὸ ἐμφυτον θερμόν. εἰ δὲ μὴ τὸ σῶμα ἀναλίσκται. Cùm enim pueri crescentes aquæ & aëreâ substantiâ abundant, quàm calor ipsorum aëreus & igneus, qui perpetuo movet, nec finit quiescere, facillimè dissolvat & dissipet: ipsorum præterea concoctrix facultas adeò valida & calida, ut ex concoctionibus nullam relinquat materiam semicrudam, quæ in senibus sæpè in alimentum vertitur, maximè necessarium ut alimentum majori quantitate exhibeatur; tùm ad partes exanitas restaurandas, tùm ampliandas. Ita quoque iis, qui ad ἀκμὴν suam pervenerunt, hæc Nutritio major absumptione requiritur ad semen prolificum vel pinguedinem generandam. Ita Athletæ cum validis exercitationibus auxissent calidum nativum, πρὸς ἀνάγκην quoque multos cibos & colliphia sustentandis & reficiendis validis lacertorū viribus ingerere opus habuerunt, ut patet ex Julio Alexandrin. Sic cum αἱ κοιλίαι χειμῶν καὶ ἡρος θερμότεται φύσει, καὶ ὕπνοι μακρότατοι, ἐν ταύτησιν ἐν τῆσιν ἀρῆσι καὶ τὰ πρὸς ἀέρματα πλείω δοτέον: καὶ γὰρ τὸ ἐμφυτον θερμόν πλείον ἔχουσι (quia per externi circumstantis aëris frigiditatem calore externas partes deserit, & ad internas propulsus refugit) τρεφῆς ἐν πλείονι δεόνται, affirmante Medicorum Antesignano. Vel denique minus restituitur quam absumtum est, idque sit vel naturaliter

in

in Senibus plerisque ob debilem calorem & siccam corporis temperiem; vel præternaturaliter in morboſis tabe aut atrophîa laborantibus, quæ brevem viventis interitum minatur.

LXXVIII. Finis denique, ut colophonem imponamus, *ultimus* est conservatio individui usque ad tempus à naturâ præscriptum. Absque enim hoc nutritionis beneficio omne vivens velut herba solstitialis oriente sole propululans, circa *μεσημβριαν τὸ τῆς Φωτὸς ἀναμίστατον* seu maturo die marcescens, moriente die in noctem quoque deficeret & exspiraret. Non tamen exinde sequitur nutritione interdies restauratâ vitam perpetuò posse extendi. Aëreus enim qui ex primis principiis inditus est humor per multas concoctiones in ventriculo, Epate, habitu corporis & in testibus elaboratus est; qui verò ex nutritione additur humor, elaboratione in testibus privatur; undè non ex alimentis naturâ, sed ex concoctionum numero humor qui additur, nequit esse prorsus similis ei qui dissolvitur, sed semper deterior evadit substantia, quæ reponitur si cum priore comparatur, & ut scitè ait Sennertus, quod in locum humidum radicalis reponitur, habet se sicut aqua ad vinum, quæ vino permixta id debilius reddit. Itaque calor qui vitæ aliàs auctor est, per accidens quoque interitus sui causa est, dum jucundè pabulo humidum radicalis fruitur, ipsum depascitur, ipso itaque deficiente, ipse etiam exstinguitur, pari ratione ut flamma consumto oleo aut sebo lychni emoritur.

*Job. Argenter.
comm. in a-
phor. 1. Hipp.*

*l. 1. Instit. Med.
c. 5. p. m. 43.*

LXXXIV. Exhibitis nunc variis Mifsibus, & pro virili expositâ Nutritionis Essentiâ, hic lapidem ponimus terminalem, mensas omnes remoturi, ubi priùs fuerunt sequentia degustata & delibata.

BELLARIA.

1. *An Medicus quis qui non Philosophus? N.*
2. *An mulieres sint calidioris Temperamenti viris? N.*

D 2

3. U-

3. *Utrum in vigiliis an verò in somno melior
ciborum concoctio in ventriculo. A. Prius.*

4. *An lien cursoribus possit eximi? N.*

5. *An sanguis ad generationem spiritus vi-
talis per septum exsudet, an verò per arteriam
venosam ex dextrò ad sinistrum ventriculum
deferatur. Posterius A.*

FINIS.

Leipzig, Diss., 1645/49

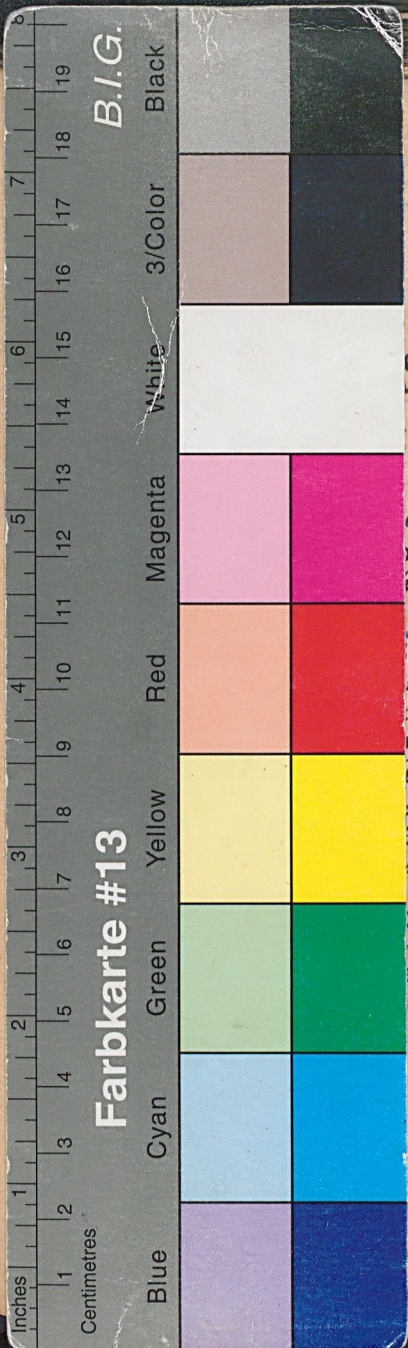

Sb.

WMA

B.I.G.

Farbkarte #13

Black
3/Color
White
Magenta
Red
Yellow
Green
Cyan
Blue

1647, 7

17

ΦΙΛΟΣΟ-
S PHYSICÆ
exhibens;

*ci indultu & permissu
onviii Patre
tantissimo*

WALTHERO,
S, Theol, Stud.
ustandum

ndus
S SAGHS, Vratisl.
didatus,
orum consveta
atur.

Novembr.
XLVII.

TIMOTHEE HÖNII,

L. D. Michael